

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อกิจกรรมนันทนาการอันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ตรงในมหาวิทยาลัย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นสถานการศึกษาชั้นสูงที่บุคคลจะเข้าศึกษาและแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ สถานศึกษาทุกแห่งจะมีจุดมุ่งหมายหรือปณิธานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของตน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจุดมุ่งหมายที่เป็นหลักคือการบุกเบิก แสวงหา ทะนุบำรุง และถ่ายทอดความรู้ ความรู้ที่นับว่าสำคัญยิ่งคือ ความรู้เพื่อความเจริญของบุคคลและสังคม อันได้แก่ความรู้และความเชี่ยวชาญในสรรพวิทยาการที่อำนวยความสะดวกแก่การดำเนินชีวิต นอกจากความรู้แล้วยังเสริมสร้างคุณธรรมให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยสติและปัญญา คุณธรรมที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถือว่า เป็นหน้าที่ที่จะต้องปลูกฝังคือ ความรู้จักตนเอง ใฝ่รู้อยู่เสมอ ทิฐิเริ่มสร้างสรรค์ รอบคอบ ไตรตรองเหตุผล รับผิดชอบ เห็นการณ์ไกล มีศีลธรรม และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม¹

การเรียนในมหาวิทยาลัยนอกจากจะเรียนเพื่อได้ความรู้ความชำนาญด้านอาชีพตามสาขาวิชาที่นิสิตเลือกเรียนแล้ว มหาวิทยาลัยยังปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้นิสิตได้รับ

¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานเลขาธิการ แผนกประชาสัมพันธ์, พระเกี้ยว 2516 : คำแนะนำการศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2516 (พระนคร : 2516), หน้า 32.

กิจกรรมนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีศูนย์กลางที่สโมสรนิสิต โดยให้ทำหน้าที่เป็นองค์การบริหารงานของนิสิต⁴ สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตั้งขึ้นในปีการศึกษา 2465 และยังคงดำเนินงานอยู่มาจนถึงบัดนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

1. ส่งเสริมความสามัคคีและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิต
2. ฝึกฝนให้นิสิตรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร ซึ่งไม่ขัดกับการ

ศึกษาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

3. ฝึกฝนให้นิสิตรู้จักความรับผิดชอบต่อหน้าที่และในการปกครองตนเอง⁵

การจัดกิจกรรมโดยสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดเป็นกิจกรรมส่วนรวมของทั้งมหาวิทยาลัยมีกรรมการดำเนินงานประกอบด้วยนายกสโมสร อุปนายก เลขานุการ เภรัญญิก และผู้แทนนิสิตจากคณะต่าง ๆ และแผนกอิสระแห่งละ 1 คน ทำหน้าที่วางแผนงานพิจารณาและดำเนินงานทั่ว ๆ ไปอันเป็นงานส่วนรวมของสโมสร นอกจากนี้ยังแบ่งการดำเนินงานในรูปชมรมต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานในสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะแต่ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายของสโมสร ชมรมแบ่งเป็นฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่

1. ฝ่ายวิชาการ เช่น ชมรมจิตศึกษา ชมรมรัฐศึกษา
2. ฝ่ายกีฬา เช่น ชมรมกรีฑา ชมรมฟุตบอล
3. ฝ่ายพัฒนาสังคม เช่น ชมรมคายอาสาสมัคร ชมรมศึกษาและวิจัยชาวเขา
4. ฝ่ายศิลปะและวัฒนธรรม เช่น ชมรมดนตรีไทย ชมรมละครคน

ในแต่ละคณะมีหน่วยดำเนินงานกิจกรรมย่อยในรูปของคณะกรรมการนิสิตคณะดำเนินงานกิจกรรมตามความเหมาะสมและความต้องการของนิสิตในแต่ละคณะโดยเฉพาะและดำเนิน

⁴จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ระเบียบว่าด้วยสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2510 แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 2 พุทธศักราช 2516 (พระนคร, 2516), หน้า 4.

⁵จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานเลขาธิการ แผนกประชาสัมพันธ์, เรื่องเดิม, หน้า 78-9.

กิจกรรมในส่วนที่เป็นกิจกรรมของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับนโยบายดำเนินงานของ
สโมสร⁶

อย่างไรก็ตามเนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาประกอบด้วย
ค่านิยมจำนวนมากที่มีบุคลิกภาพ อุดมการณ์ และความประจักษ์ที่แตกต่างกัน ความแตกต่าง
กันนี้อาจทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ถ้าไม่มีข้อตกลงยึดถือเป็นข้อปฏิบัติและทัศนใจ ดังนั้น
จึงเกิดคำขวัญทั้งหลายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้นในปี พ.ศ. 2489 อันเป็นผลของความ
พยายามที่จะเลือกเฟ้นเอาข้อควรกระทำและข้อห้ามอันเป็นประเพณีของสังคมจุฬาฯ เข้า
รวบรวมไว้ และใช้สัญลักษณ์แทนด้วยคำสั้น ๆ เพื่อจำง่ายติดปากและเพื่อเตือนใจสมาชิก
ชาวจุฬาฯ อยู่เสมอ⁷

คำขวัญทั้งหลายของจุฬาฯ ได้แก่ อาวุโส ระเบียบ ประเพณี สามัคคี น้ำใจ
คร.ระวี ภาวิไล⁸ ได้ให้ความหมายคำขวัญต่าง ๆ ไว้ดังนี้ อาวุโส หมายถึงการมี
ความเจนจัดรอบรู้และประสบการณ์ในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสังคมนี้ โดยวัดกันด้วย
จำนวนปีที่บุคคลเข้ามาเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมจุฬาฯ ระเบียบคือ แนวปฏิบัติเพื่อความ
เรียบร้อยในสังคมหรือหมู่คณะ ซึ่งมีสมาชิกอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ประเพณีคือ ระเบียบ
แบบแผนการกระทำ หรือข้อห้ามอันตกทอดมาจากสมัยก่อน สามัคคีคือ ความมีน้ำหนึ่งใจเดียว
กัน ส่วนน้ำใจคือ การที่บุคคลกระทำการที่แสดงว่าใฝ่หาความสะดวกสบายหรือประโยชน์
ส่วนตน เพื่อประกอบกิจการงานอันเกิดประโยชน์ต่อหมู่คณะหรือส่วนรวม

⁶ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เรื่องเดิม, หน้า 11.

⁷ ระวี ภาวิไล, "คำขวัญของจุฬาฯ," จามจุรีฉบับรวมทัศนคติ (พระนคร :
หน่วยเผยแพร่ทัศนคติ กลุ่มกาวหนาจุฬาฯ, 2516), หน้า 1.

⁸ "ความหมายของคำขวัญทั้งหลาย," เอกสารสัมมนาอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เรื่องการส่งเสริมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย (พระนคร : อักษรเจริญทัศน์, 2509),
หน้า 84-6.

ในการดำเนินการกิจกรรมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ยึดหลักคำขวัญ
 หั้ห่า โดยที่อาวุโสเป็นตัวกำหนดที่มีความสำคัญของชีวิตในมหาวิทยาลัยอันจะมีผลสะท้อน
 สืบเนื่องไปยังคำขวัญอื่น ๆ ไค้แก ระบบอาวุโส สามารถนำมาซึ่งความสามัคคีในพวกพ้อง
 ของตนเอง การอยู่ร่วมกันฉันท์พี่น้อง เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันนำมาซึ่งความ
 มีน้ำใจระหว่างสมาชิกในกลุ่ม⁹

อย่างไรก็ดีการยึดคำขวัญหั้ห่าในการดำเนินกิจกรรมก่อให้เกิดความสัมพันธ์
 ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับรุ่นน้อง ความสัมพันธ์มีทั้งคานช่วยเหลือให้คำแนะนำและในทาง
 ตรงกันข้ามมีการข่มขู่บังคับและลงโทษ อาจกล่าวได้ว่ากรดำเนินการดำเนินกิจกรรมนิสิตได้พัฒนา
 การปกครองกันเองขึ้นแทนที่การปกครองตนเองอันเป็นหลักควรปฏิบัติของการศึกษาใน
 มหาวิทยาลัย การปกครองกันเองอยู่ในลักษณะที่นิสิตรุ่นพี่ปกครองนิสิตรุ่นน้องด้วยความ
 ประพฤติ การแต่งกาย และระเบียบต่าง ๆ ไค้ตั้งกฎเกณฑ์ภายในคณะนอกเหนือจาก
 ระเบียบและกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย ตัวอย่างเช่น คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี
 มีระเบียบบางข้อว่า บันไค้ใหญ่มี 3 ประตู ประตูกลางห้ามน้องใหม่ผ่าน สำหรับน้องใหม่
 บัญชีเวลาอยู่ในกองเชียร์ หรืออยู่ในแถวพูดคุยกับบุคคลภายนอกไม่ได้ นอกจากขออนุญาต
 กอน คณะอักษรศาสตร์ ไค้แก ห้ามผ่านห้อง 10 และขึ้นบันไค้ทั้งหน้าและหลังห้อง 10
 ห้ามนั่งหรือยืนตามระเบียบรอบตึก เป็นต้น

นอกจากนี้กิจกรรมทางค่านักกีฬาซึ่งมีทั้งการแข่งขันภายในคณะ ระหว่างคณะ
 และระหว่างมหาวิทยาลัย ทำให้มีการจัดกิจกรรมทางค่านักการชอมเชียร์จนกระทั่งจัดเป็น
 ระบบเชียร์ในแต่ละคณะขึ้น การชอมเชียร์ในแต่ละคณะดำเนินงานโดยประธานเชียร์และ
 อนุกรรมการเชียร์ ซึ่งเป็นนิสิตตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปไค้ร่วมกันกำหนดเวลาเชียร์ และให้
 น้องใหม่ทุกคนเขาชอมเชียร์ ซึ่งโดยมากมักจะเป็นในตอนเที่ยงวันประมาณสัปดาห์ละ 3
 ครั้ง เมื่อมีการแข่งขันกีฬาจะไค้หอนงใหม่เหล่านี้ไปรวมร้องเพลงที่ชอมไว้แล้วนั้น การ
 ชอมเชียร์แต่ละครั้งประกอบด้วยการสอรองเพลง การให้จังหวะด้วยการตบมือ นองใหม่

⁹ชาคริต บุญชัยกุล, "น้องพี่สัมพันธ์," วิจารณ์ญาณฉบับ Seniority
 (พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2514), หน้า 35.

จะร้องควยเสียงอันดังและทบมือควยความพรอมเพรียงแสดงความตั้งใจในการร้องเพลงอย่างจริงจัง เพราะมีอนุกรรมการ เขียวคอยควบคุมทุกเวลา กำหนดเวลาซ้อมเขียวถานองใหม่ เขาซาหรือซาคการซ้อมเขียวอาจจะมีการลงโทษซึ่งกำหนดขึ้นเองโดยกรรมการเขียวของแต่ละคณะ

กิจกรรมการเขียวมีบทบาทสำคัญต่อระบบการปกครองกันเอง เนื่องจากเป็นสิ่งที่รวบรวมคำขวัญทั้งหลายได้อย่างสมบูรณ์ เพราะการเขียวเป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาโดยยึดหลักอาวุโสความเป็นระเบียบ ความสามัคคี และความมีน้ำใจ¹⁰

กิจกรรมนิสิตที่ดำเนินงานโดยสโมสรนิสิตในปีหนึ่ง ๆ ตั้งแต่ต้นปีการศึกษาได้แก่ วันรับน้องใหม่ ซึ่งถือเป็นประเพณีการต้อนรับน้องใหม่ เป็นการแสดงออกโดยตรงของความรักและความยินดีต้อนรับของนิสิตรุ่นพี่อยู่ก่อนตอรุ่นน้องผู้เพิ่ง เขารวมสดาบัน วันรับน้องใหม่มักจะจัดในเดือนกรกฎาคม ต่อจากงานวันรับน้องใหม่ในเดือนสิงหาคมจะมีการจัดวันกรีฑานองใหม่ นองใหม่จากแต่ละคณะเขารวมแข่งขันกรีฑา นองใหม่ที่ไม่ได้เป็นนักกีฬาจะต้องรวมเขียวอย่างพรอมเพรียง วันที่ 20 กันยายนเป็นวันทรงคนตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พรอมควยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเสด็จมาทรงคนตรีเป็นการสวนพระองค์ เปิดเทอมปลายเดือนพฤศจิกายนจะเป็นระยะเวลาซ้อมพาเหรดสำหรับวันแข่งขันกีฬากลางแจ้ง ซึ่งจัดขึ้นเพื่อเลือกตัวนักกีฬาสำหรับการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยและพาเหรดเตรียมไว้สำหรับวันฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ซึ่งจะจัดในเดือนธันวาคม นอกจากนี้ยังมีงานวันลอยกระทงโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีการประกวดนางนพมาศควย

กิจกรรมนิสิตบางอย่างสโมสรจะมอบหมายให้แต่ละคณะดำเนินงาน ได้แก่ การรับน้องใหม่ภายในคณะและการซ้อมพาเหรดและการซ้อมเขียว นอกจากนี้แต่ละคณะ

¹⁰ ระเบียบ ภาวิไล, "กิจกรรมนิสิตนักศึกษา," จามจุรีฉบับรวมทัศนคติ

(พระนคร : หน่วยเผยแพร่ทัศนคติ กลุ่มกาหนดจุฬาฯ, 2516), หน้า 10.

ยังมีกิจกรรมที่แตกต่างกัน เช่น วันเกิดคณะ วันพัฒนาคณะ ชมรมวิชาการด้านต่าง ๆ เป็นต้น

การดำเนินกิจกรรมนิสิตเท่าที่เป็นมาแล้วได้รับความสนใจจากบุคคลต่าง ๆ มากมีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ผู้ที่เห็นด้วยได้ชี้ให้เห็นว่าการ เชิญรมีประโยชน์ช่วยเสริมสร้างพลานามัย เป็นการ เสียสละเพื่อส่วนรวม แสดงความสามัคคี ส่วนการปกครองระบบอาวุโสเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดี นิสิตสามารถออกไปอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่ไม่เห็นด้วยเห็นว่าการจัดกิจกรรมบางอย่างขัดต่อวัฒนธรรมอันดีงามและระเบียบของมหาวิทยาลัย เช่น การชักจูงนิสิตใหม่ให้ละทิ้งการเรียนไปร่วมประกอบกิจกรรม¹¹

อย่างไรก็ดีในปีการศึกษา 2516 กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินในเทอมแรกคือ การรับน้องใหม่ในวันที่ 27 กรกฎาคม วันทรงคนตรี วันกรีฑาน้องใหม่ การซ้อมเชียร์ ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 12.10-13.00 น. ส่วนการซ้อมพาเหรดสำหรับวันกีฬา กลางแจ้งและวันฟุตบอลประเพณีต้องงดไป เพราะเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม 2516 ทำให้สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยงดกิจกรรมบันเทิงทุกชนิด

ทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อบุคคลเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการและด้านสังคมจะแตกต่างกับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้านวิชาการจะเรียนวิชาชีพหรือวิชาเฉพาะชั้นสูง ซึ่งต้องอาศัยการค้นคว้าอย่างกว้างขวาง มีความรับผิดชอบมากขึ้น อาจทำให้เกิดความวิตกกังวลและความขัดแย้งขึ้นได้ ทางด้านสังคมนิสิตจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ เช่น ต้องเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย นิสิตที่ไม่เคยเรียนในสหศึกษา มาก่อนก็ต้องปรับตัวเข้ากับเพื่อนต่างเพศ และนิสิตยังต้องแสดงพฤติกรรมที่เป็นผู้ใหญ่ตาม

¹¹ระวี ภาวิไล, "รายงานเรื่องกิจกรรมนิสิต นักศึกษา และปัญหาในมหาวิทยาลัย," جامจุฬารับรวมทัศนคติ (พระนคร : หน่วยเผยแพร่ทัศนคติ กลุ่มก้าวหน้าจุฬาฯ, 2516), หน้า 3.

ความคาดหวังของสังคมอีกด้วย¹² การเปลี่ยนแปลงทางการเรียนและสังคมจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทัศนคติมีบุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไป เช่น มีความคิดอิสระ มีความศรัทธาเริ่ม เป็นตัวของตัวเองยิ่งขึ้น พร้อมทั้งสนใจที่จะแสวงหาความรู้อย่างแท้จริง¹³

บุคลิกภาพของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงเมื่อบุคคลเปลี่ยนความสนใจ ทัศนคติ และค่านิยม¹⁴ สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยอันได้แก่ ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้ทัศนคติได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการพัฒนาตนเองซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความสนใจและทัศนคติ¹⁵ ซึ่งมิได้ถือว่าการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพดังที่เครสเชล เมย์ฮิว และเซียร์ส¹⁶ (Dressel, Mayhew and Sears, 1954, 1957) ได้ทำการวิจัยพบว่า การศึกษาในมหาวิทยาลัยทำให้ทัศนคติพัฒนาตนเองในด้านความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ (Critical Thinking) และเปลี่ยนบุคลิกภาพเป็นบุคคลที่มีใจกว้าง (Tolerance) ยอมรับความคิดของผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อการยอมรับการกระทำของผู้อื่นด้วย (Permissiveness)

¹²Norman T. Bell, Richard W. Burkhardt and Victor B. Lawhead, Introduction to College Life (Boston : Houghton Mifflin Company, 1966), pp. 3-4.

¹³Peter Madison, Personality Development in College (Reading Mass : Addison-Wesley Publishing Company, 1969), p. 132.

¹⁴Ibid.

¹⁵Harold Webster, Mervin Freedman and Paul Heist, "Personality Change in College Students," College and Character, Edited by Nevitt Sanford (New York : John Wiley & Sons, Inc., 1964), p. 233.

¹⁶Henry Clay Smith, Personality Adjustment (New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1961), pp. 397-402.

สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีผลต่อการเปลี่ยนบุคลิกภาพและทัศนคติในระดับที่แตกต่างกัน เชปเลอร์¹⁷ (Shepler, 1970) ทำการศึกษาการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพของนิสิตใหม่ โดยถือว่าบุคลิกภาพจะเปลี่ยนแปลงเมื่อทัศนคติและค่านิยมเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างสุ่มมาจากนิสิตใหม่คณะศิลปศาสตร์จำนวน 200 คนให้นิสิตตอบแบบสอบถามบุคลิกภาพออมนิบัส (Omnibus Personality Inventory) 2 ครั้งในวันปฐมนิเทศและเมื่อจบเทอมต้นเพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนบุคลิกภาพ นอกจากนี้ให้ตอบแบบสอบถามประวัติส่วนตัวและแบบวัดการรับรู้การเปลี่ยนบุคลิกลักษณะของตน (Self-Perceived Change Scale) ผลการวิจัยพบว่านิสิตใหม่เปลี่ยนบุคลิกภาพ และมีการเปลี่ยนทัศนคติ ประสพการณ์เดิมมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติและสิ่งแวดล้อมทางค่านิยมมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตใหม่มากกว่าสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้นิสิตดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง และถือว่ากิจกรรมเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่นิสิตควรจะได้รับจากมหาวิทยาลัย กิจกรรมนิสิตเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจและมีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ อูทิส ซัมพานนท์¹⁸ (2509) ทำการสำรวจทัศนคติของนิสิตใหม่ (หลักสูตร 4 ปี) คณะครุศาสตร์

¹⁷Monte Purvis Shepler, "Changes in Attitudes and Values and Selected Factors in the Collegiate Environment Related to Change among Freshman Students," Dissertation Abstracts International : The Humanities and Social Sciences, 31 (January, 1971), p. 3303.

¹⁸อูทิส ซัมพานนท์, การสำรวจทัศนคติของนิสิตใหม่ (หลักสูตร 4 ปี) ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อกิจกรรมนิสิต (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อกิจกรรมนิสิต โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นนิสิตปีที่ 1 ทั้งภาค
ปกติและภาคสมทบทั้งหมด 235 คน ในการสำรวจทัศนคติผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไป
สอบถามในกลางเดือนมกราคม 2510 ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเชียร์
นิตชายและหญิงภาคปกติร้อยละ 96 และ 88 และภาคสมทบร้อยละ 75 และ 80 เห็นว่า
ไม่ควรจะเลิกการเชียร์และการประชุมเชียร์ ส่วนนิตชายและหญิงภาคปกติร้อยละ 30
และ 45 ภาคสมทบร้อยละ 50 และ 38 เห็นว่าทางការเชียร์จะมีเวลาเรียนมากขึ้น
ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการปกครองนิสิต นิตชายและหญิงภาคปกติจำนวนร้อยละ 76 และ
92 และภาคสมทบร้อยละ 100 และ 89 เห็นว่าที่ ๆ ควรทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ของ
เพื่อนอง ๆ จะโคศรัทธาเชื่อฟังคำแนะนำ ส่วนนิตชายและหญิงภาคปกติร้อยละ 61 และ
65 ภาคสมทบร้อยละ 88 และ 71 เห็นว่าไม่ควรมีอำนาจของโทษกันเอง ทัศนคติของนิสิต
ที่มีต่อคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย นิตชายและหญิงภาคปกติจำนวนร้อยละ 31 เท่ากัน
และภาคสมทบร้อยละ 25 และ 48 เห็นว่าคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัยนิตใหม่ทุกคนเข้าใจ
ก็แล้ว ส่วนนิตชายและหญิงภาคปกติร้อยละ 8 และ 14 และภาคสมทบร้อยละ 38 และ 12
เห็นว่านิตทุกคนในคณะครุศาสตร์ได้ปฏิบัติตามคำขวัญทั้งห้าเหมาะสมดีแล้ว

สุทธิศักดิ์ ทหารวานิช¹⁹ (2509) ได้ศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นของนิสิต
คณะครุศาสตร์ที่มีต่อคณะกรรมการสโมสรนิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปี 2509 โดย
ใช้กลุ่มประชากรเป็นนิสิตปีที่ 2, 3, 4 และปริญญาปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ จำนวน 220 คน
ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปสอบถามและนำมาทำเป็นตารางความคิดเห็นโดยเทียบ
เป็นร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานของคณะกรรมการสโมสร
นิตเห็นว่่าจัดไว้ดีแล้ว หน้าที่ของกรรมการสโมสรอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ควรจะทำกัคสิทธิบาง
ตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งประธานเชียร์

¹⁹สุทธิศักดิ์ ทหารวานิช, "ทัศนคติและความคิดเห็นของนิสิตคณะครุศาสตร์ที่มี
ต่อคณะกรรมการสโมสรนิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปี 2509" (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509).

อัจฉรา วิวัฒนานนท์²⁰ (2510) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการปกครองนิสิตและกิจกรรมนิสิต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็นตามแบบของลิเคอร์ต (Likert) แบ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการปกครองนิสิต 51 ข้อ และเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต 27 ข้อ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ 100 คน นิสิต 700 คนจากคณะต่าง ๆ 7 คณะ ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นระหว่างกลุ่มอาจารย์และนิสิตมีความเห็นแตกต่างกันไปในทำนองขัดแย้งกัน โดยเฉพาะเรื่องการปกครองนิสิต กล่าวคืออาจารย์ไม่เห็นด้วยที่ประธานเชียร์มีสิทธิในการปกครองนิสิตใหม่และวิธีที่ประธานเชียร์ใช้ปกครองนิสิตใหม่ แต่นิสิตเห็นด้วย อาจารย์และนิสิตมีความเห็นตรงกันว่าระเบียบในการปกครองนิสิตยังหละหลวมสมควรมีการแก้ไขปรับปรุง นิสิตชายและหญิงเห็นความสำคัญของคำขวัญทั้งห้าและการรับน้องใหม่ โดยให้ยึดถือคำขวัญทั้งห้าเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในมหาวิทยาลัย แต่เห็นว่าควรมีการแก้ไขให้เหมาะสม

จากผลของการวิจัยดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นความขัดแย้งบางประการของการจัดกิจกรรมนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะมีหนึ่ง ๆ นิสิตเข้ามาศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก นิสิตมาจากฐานะที่ต่างต่างกัน มีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่ไม่เหมือนกันยอมทำให้ทุกคนมีความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยมต่างต่างกัน นิสิตจะต้องเข้าร่วมในกิจกรรมทั้งของสโมสรและของคณะ ใ้รับประสบการณ์ที่ต่างไปจากเมื่อก่อนเข้ามาหาวิทยาลัย ซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 ต่อกิจกรรมนิสิต โดยเลือกศึกษาเฉพาะนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ เท่านั้น

ทัศนคติเป็นคำที่ใช้อย่างแพร่หลายในวิชาจิตวิทยาสังคม คำว่า "Attitude" มาจากศัพท์ภาษาละตินว่า "Aptus" แปลว่า โหม เอียง เหมาะสม และนำมาใช้ในความหมาย

²⁰ อัจฉรา วิวัฒนานนท์, "การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการปกครองนิสิตและกิจกรรมนิสิต" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510).

ออกมาหมายถึงท่าที่แสดงออกมาของบุคคลซึ่งบ่งถึงสภาพของจิตใจ²¹ ที่ทัศนคติเป็นเรื่องที่ นักจิตวิทยาสนใจและได้ทำการค้นคว้ามานานแล้ว และได้ให้คำจำกัดความไวต่าง ๆ กันดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลินด์เซย์²² (Lindzey, 1956) ได้กล่าวว่าทัศนคติคือ ภาวะความพร้อมของประสาทและจิตใจซึ่งแสดงออกทางร่างกายและจิตใจ

เกรชและครัทช์ฟิลด์²³ (Krech and Crutchfield, 1948) ได้กล่าวว่าทัศนคติ คือ การตอบสนองอย่างคงที่แน่นอนที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า เนื่องจากบุคคลได้จัดระเบียบทางด้านแรงจูงใจ อารมณ์ การรับรู้ และการจดจำ

อัลลพอร์ท²⁴ (Allport, 1935) ได้ให้ความหมายของทัศนคติคือ สภาพความพร้อมของจิตใจและประสาทซึ่งเกิดจากการได้รับประสบการณ์อันมีผลโดยตรงต่อการตอบสนองของบุคคลต่อสรรพสิ่งหรือสภาพการณ์ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น ๆ อัลลพอร์ทได้อธิบายทัศนคติในลักษณะย่อ ๆ 5 ประการ คือ

1. ภาวะทางจิตใจและประสาท (Mental and neural state) ซึ่งอาจแสดงออกได้ทางพฤติกรรม เช่น โกรธ เกือบ

²¹Gordon W. Allport, "Attitudes," Readings in Attitude Theory and Measurement. Edited by Martin Fishbein (New York : John Wiley & Sons, Inc., 1967), p. 3.

²²Cardner Lindzey and Elliot Aronson, The Handbook of Social Psychology Vol. 3 (2d. ed.; New York : Addison Wesley Publishing Co., 1969), p. 43.

²³D. Krech and R. Crutchfield, Theory and Problems of Social Psychology (New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1948), p. 2.

²⁴Lindzey and Aronson, op.cit., pp. 271-2.

2. ความพร้อมที่จะตอบสนอง (Readiness to respond) เมื่อมีทัศนคติหรือไม่มีทัศนคติใดก็พร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นตามลักษณะของทัศนคติที่เกิดขึ้น

3. เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ (Organized) จักรเย็บผ้าแล้วในตัวเองคือ เมื่อเกิดทัศนคติต่อสิ่งใดแล้วจะเกิดขึ้นต่อเนื่องกันและจะติดต่อกันโดยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น โกรธแล้วหน้าบึ้ง

4. เกิดจากประสบการณ์ (Through experience) หมายความว่า ประสบการณ์มีส่วนช่วยในการสร้างทัศนคติ

5. เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก (Exerting a directive or dynamic influence on behavior) การแสดงออกต่อสิ่งใดอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับทัศนคติเป็นสำคัญ

เฟอร์กูสัน²⁵ (Ferguson) ให้ความหมายทัศนคติว่า แนวคิดเกี่ยวกับอะไรก็ตาม อะไรผิด ความชอบไม่ชอบ การยอมรับหรือปฏิเสธ การแสดงออกของแนวคิดดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive component) เป็นการรับรู้และใช้ความคิดว่าอะไรผิดอะไรถูก

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective component) หมายถึงอารมณ์ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของความชอบไม่ชอบ

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral component) เป็นผลมาจาก 2 องค์ประกอบข้างต้น เมื่อเกิดการรับรู้และมีอารมณ์จะเกิดความพร้อมที่จะกระทำในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง²⁶ เพราะทัศนคติเป็นภาวะสมมุติ

²⁵M. Rokeach, The Open and Closed Mind (New York : Basic Books, 1960).

²⁶David Krech, Richard S. Crutchfield and Egerton L. Ballachy, Individual in Society (New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1962), pp. 137-41.

(hypothetical construct) ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ต้องอนุมานจากการแสดงออกทางวาจาหรือพฤติกรรมภายนอก²⁷

การพัฒนาทางจิตสังคมของบุคคลเกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นได้รับ อาจเป็นประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างที่ไม่ทันใจแต่ไม่น่าเชื่อ การปรับตัวของบุคคลเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคม ตลอดจนการเรียนรู้และเลียนแบบบุคคลที่คุ้นเคย เพื่อนสนิทและคนอื่น ๆ ในสังคมหรือการได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะรวมตัวกันจนกระทั่งกลายเป็นแบบแผนทัศนคติของแต่ละบุคคลขึ้น พัฒนาการของทัศนคติเป็นไปตามหลัก 3 ประการคือ การติดต่อด้านสัมพันธ์ (association) การถ่ายเทคแบบอย่างของผู้มาเป็นของตน (transfer) และการบรรลุความต้องการของตน (Need satisfaction)²⁸

ทัศนคติเกิดขึ้นแล้วไม่อยู่คงที่เสมอไป ²⁹ ทริแอนดิส (Triandis, 1971)

ได้กล่าวถึงเหตุของการเปลี่ยนทัศนคติได้แก่

1. การได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลอื่นหรือผ่านทางสื่อสารมวลชน
2. การได้รับประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์ที่กระทบกระเทือนใจ
3. การถูกบังคับให้ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ตรงกับทัศนคติเดิมของตน
4. การใช้กระบวนการจิตบำบัด เพื่อทำให้บุคคลเข้าใจเหตุผลระยะจางชัด
5. การเปลี่ยนไปเพื่อในสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่

เนื่องจากทัศนคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นการเปลี่ยนทัศนคติคือ การเปลี่ยนองค์ประกอบทั้งสาม โดยมีการเปลี่ยนในระดับและอัตราที่ต่างกัน

²⁷Paul F. Secord and Carl W. Backman, Social Psychology (New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1964), p. 98.

²⁸Walter B. Kolesnik, Educational Psychology (2d. ed.; New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1970), pp. 484-6.

²⁹Harry C. Triandis, Attitude and Attitude Change (New York: John Wiley & Sons, Inc., 1971), pp. 67, 142-3.

ทฤษฎีที่อธิบายการเปลี่ยนทัศนคติมีอยู่หลายทฤษฎี เช่น

1. ทฤษฎีความสอดคล้อง³⁰ (Consistency Theory) ความสอดคล้อง หมายถึง ภาวะที่องค์ประกอบของทัศนคติทั้งสามประการมีความเหมาะสมกลมกลืนกัน โดยไม่มีความกตัญถันใดก็ตามหนึ่งเลย ถ้าเมื่อใดเกิดความไม่สอดคล้องบุคคลจะปรับให้อยู่ในสภาพสอดคล้องซึ่งจะออกมาในรูปของการเปลี่ยนทัศนคติ นักจิตวิทยาหลายท่านทำการศึกษาทฤษฎีนี้ โดยยึดหลักความสอดคล้องทั้งที่กล่าวมา แต่ต่างกันที่การศึกษารายละเอียดक्रमทั้งการใช้ศัพท์บัญญัติ

เฟสติงเจอร์³¹ (Festinger, 1957) ได้ตั้งทฤษฎีแห่งความขัดแย้ง (Dissonance Theory) ทฤษฎีนี้เน้นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับพฤติกรรมและผลของความขัดแย้งของความคิด เมื่อบุคคลเกิดความขัดแย้งในองค์ประกอบด้านความคิด เขาจะไม่รับข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งกับความเชื่อ ความคิดเห็น และทัศนคติเดิมจะมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม เมื่อเกิดภาวะขัดแย้งบุคคลจะขจัดความขัดแย้งโดย

1. เปลี่ยนความคิดให้สัมพันธ์กับพฤติกรรม ในทางกลับกันเปลี่ยนพฤติกรรมหรือละทิ้งพฤติกรรมให้สัมพันธ์กับความคิด ตัวอย่างบุคคลชอบสูบบุหรี่ ต่อมาทราบว่สูบบุหรี่ทำให้เป็นมะเร็ง เกิดความขัดแย้งขึ้น ขจัดความขัดแย้งโดยการเลิกสูบบุหรี่
2. เปลี่ยนความคิดให้สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์กับความคิด ตัวอย่าง บุคคลจะท่องอาศัยอยู่ทางภาคเหนือ อากาศทางภาคเหนือหนาวกว่าภาคอื่น ๆ เกิดความขัดแย้งขึ้น ขจัดความขัดแย้งโดยการย้ายไปอยู่ในสถานที่ ๆ อบอุ่น หรือเปลี่ยนความคิดว่าอากาศหนาวเป็นอากาศที่ไม่หนาวนัก

³⁰ Charles A. Kiesler, Barry E. Collins and Norman Miller, Attitude Change : A Critical Analysis of Theoretical Approaches (New York : John Wiley & Sons, Inc., 1969), p. 153.

³¹ Leon Festinger, A Theory of Cognitive Dissonance (Standford, Calif. : Standford University Press, 1965), pp. 3-5.

3. พยายามหาข้อมูลมาสนับสนุนความคิด หรือพฤติกรรมของตน ตัวอย่าง ถ้าบุคคลในตัวอย่างข้อ 2 เป็นศาสตราจารย์มหาวิทยาลัย เขาจะหาข้อมูลที่จะมาสนับสนุนมหาวิทยาลัยทางเหนือตั้งอยู่ในบริเวณที่มีอากาศดี การจราจรไม่ติดขัด

4. หลีกเลี่ยงไม่รับขอมูลนั้น ๆ

เมื่อเกิดภาวะขัดแย้ง บุคคลจะท่องัดสินใจเลือก ถ้าเรื่องที่ตัดสินใจมีความสำคัญมากอาจมีความขัดแย้งมาก เช่น ตัดสินใจ ทายานอ้อมมีความขัดแย้งมากกว่าการเลือกครีมโกนหนวด และถ้าเรื่องที่ตัดสินใจมีความคล้ายคลึงกันมาก ความขัดแย้งจะน้อย เช่น ตัดสินใจ ซื้อรถ 1 คัน จากที่มีให้เลือก 2 คันจะขัดแย้งน้อยกว่าตัดสินใจระหว่างซื้อรถกับซื้อเรือ³²

อเบลสัน และโรเซนเบิร์ก³³ (Abelson and Rosenberg, 1958)

เน้นความสอดคล้องกันระหว่างความคิดความเข้าใจกับความรู้สึก ถ้าบุคคลมีความคิดและความรู้สึกสอดคล้องกัน ทัศนคติจะคงที่ เมื่อใดความคิดและความรู้สึกไม่สอดคล้องกันจนถึงระดับที่ทนไม่ได้ (Tolerance Unit) ทัศนคติจะเปลี่ยนไป อย่างไรก็ตามบุคคลจะลดความไม่สอดคล้องโดยเลิกสนใจหรือไม่รับขอมูลใหม่ รู้จักแยกแยะและเลือกรับขอมูลที่ตรงกับความรู้สึกของตน ถ้าทำเช่นนั้นได้บุคคลจะคงทัศนคติเดิมไว้ แต่ถ้าทำไม่ได้จะเปลี่ยนทัศนคติไปตามขอมูลที่ได้รับ

2. ทฤษฎีการเปลี่ยนทัศนคติโดยอาศัยการเสริมแรง ฮอฟแลนด์ เจนส์ และเคลลี³⁴ (Hovland, Janis and Kelley, 1953) ได้ทำการศึกษาร่วมกันพบว่า ทัศนคติจะเปลี่ยนเมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดเห็น (opinion) ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ การเรียนรู้จะมีมากน้อยเพียงไรของอาศัยการเสริมแรงโดยการให้รางวัลหรือลงโทษ ไรด์แมน (Eisman, 1955) โรนและซิลัม (Rhine and Silum, 1958) ศึกษาพบว่า ถ้าบุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้า และการตอบสนองนั้นทำให้ได้รับรางวัลจะเกิดการเปลี่ยนทัศนคติ ส่วน

³²Kiesler, Collins and Miller, op.cit., pp. 197-202.

³³Milton J. Rosenberg, "A Structural Theory of Attitude Dynamics," The Public Opinion Quarterly, 24 (1960), 322.

³⁴Chester A. Insko, Theories of Attitude Change (New York : Appleton-Century-Crofts, 1967), pp. 161-2.

เฟสติงเจอร์และคาร์ลสมิท (Festinger and Carlsmith, 1959) พบว่ายิ่งมีการ
ให้การเสริมแรงแก่บุคคลมากเท่าไร ทักษะก็จะเปลี่ยนมากเท่านั้น³⁵

การวิจัยที่แสดงว่าการเสริมแรงมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติทำโดยสกอตต์³⁶
(Scott, 1957) กลุ่มตัวอย่างประชากรคือนักศึกษาจิตวิทยาจำนวน กลุ่ม ให้
ตอบแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการฝึกวิชาทหารของมหาวิทยาลัย กำหนดเวลาเขาออก
หอของนิสิตหญิงและการลดการสนับสนุนนักฟุตบอลของมหาวิทยาลัย เมื่อตอบแบบสอบถาม
แล้วเลือกนักศึกษาจากแต่ละกลุ่มมากลุ่มละ 4 คน โดยเลือกผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วยกับ
เรื่องข้างต้นมาอย่างละ 2 คน ต่อมารจัดให้มีการโต้วาทีโดยกำหนดให้ 4 คนนี้แสดง
ความคิดเห็นที่ตรงกันข้ามกับทัศนคติเดิมของตน ในการโต้วาทีจะต้องพยายามหาเหตุผล
มาประกอบให้มากที่สุด เพื่อที่ว่าฝ่ายใดจะสามารถโน้มน้าวใจผู้ฟังได้มากกว่ากัน โดย
วัดผลจากการลงคะแนนเสียงของผู้ฟัง ในการทดลองผู้ทำการทดลองจะแจ้งผลดังนี้คือ
ในการโต้วาทีนัดแรกจะให้ฝ่ายสนับสนุนชนะ ส่วนนัดหลังให้ฝ่ายค้านชนะ การให้ฝ่าย
โคชนะจัดเป็นการเสริมแรง เมื่อประกาศผลแล้วให้ผู้โต้วาทีตอบแบบสอบถามทัศนคติ
อีกครั้งเพื่อดูการเปลี่ยนทัศนคติ ผลปรากฏว่า เกิดการเปลี่ยนทัศนคติทั้งฝ่ายที่ได้รับการ
ตัดสินให้ชนะและแพ้ แต่ฝ่ายที่ได้รับการตัดสินให้ชนะจะเปลี่ยนทัศนคติมากกว่าคือ
ฝ่ายชนะจะเปลี่ยนไป 1.25 คะแนน และฝ่ายแพ้จะเปลี่ยนไป 0.17 คะแนน ในมาตรา
7 คะแนน แสดงว่าการให้การเสริมแรงมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ

* การให้การเสริมแรงมีทั้งการให้รางวัล การลงโทษและการบังคับให้ยอมตาม
(Forced Compliance) เฟสติงเจอร์³⁷ ได้กล่าวว่าการบังคับให้ยอมตามจะทำให้

³⁵Festinger, op.cit., pp. 205-6.

³⁶W. Scott, "Attitude Change Through Reward of Verbal Behavior," Journal of Abnormal and Social Psychology, 55 (1957), 72-5.

³⁷Festinger, op.cit., pp. 20-1.

เกิดความขัดแย้งระหว่างความคิดกับพฤติกรรมและมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ แต่จะเปลี่ยนมากหรือน้อย ไคสเลอร์³⁸ (Kiesler) กล่าวว่า ถ้าบุคคลถูกบังคับให้ยอมตามมาก ทัศนคติจะเปลี่ยนน้อย และมีผลต่อการเปลี่ยนองค์ประกอบค่านิยมพฤติกรรมมากกว่าองค์ประกอบค่านิยม³⁹

3. ทฤษฎีการตัดสินทางสังคม (Social Judgement Theory)

เชอริฟ⁴⁰ (Sherif, 1961) ได้ศึกษาพบว่าทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้โดยมีความสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคมประกอบกับการมีความคิดเกี่ยวกับตนเองรวมอยู่ด้วย เชอริฟและฮอฟแลนด์⁴¹ (1961) กล่าวถึงการเปลี่ยนทัศนคติว่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีความขัดแย้งระหว่างทัศนคติเดิมกับข้อมูลที่ได้รับ บุคคลจะเปรียบเทียบทัศนคติเดิมกับข้อมูลที่ได้รับ ถ้าทัศนคติเดิมตรงกับบรรทัดฐานของกลุ่มและแหล่งข้อมูลก็เป็นตัวแทนของกลุ่ม บุคคลจะคงทัศนคติเดิมไว้ แต่อาจสงสัยว่าทัศนคติของตนคลาดเคลื่อนไปจากบรรทัดฐานของกลุ่มหรือไม่ และหันไปยอมรับข้อมูลที่ได้รับใหม่จะเกิดการเปลี่ยนทัศนคติ โดยมีทิศทางเปลี่ยนแปลงคือ

³⁸ Charles A. Kiesler, "Commitment," Theories of Cognitive Consistency. Edited by R. Abelson et. al. (New York : Rand McNally, 1968), pp. 448-50.

³⁹ Arthur R. Cohen, Attitude Change and Social Influence (New York : Basic Book, Inc., 1964), p. 88.

⁴⁰ Carolyn W. Sherif and Muzafer Sherif, Attitude, Ego-involvement, and Change (New York : John Wiley & Sons, Inc., 1967), pp. 107-15.

⁴¹ Muzafer Sherif and Carl I. Hovland, Social Judgement : Assimilation and Contrast Effects in Communication and Attitude Change (New Haven : Yale University Press, 1961), pp. 157, 160-67.

ถ้ามีความขัดแย้งเล็กน้อยระหว่างทัศนคติเดิมกับข้อมูลที่ได้รับจะทำให้เปลี่ยนทัศนคติไปตามทิศทางของข้อมูลที่ได้รับ แต่ถ้าขัดแย้งมากจะทำให้เปลี่ยนทัศนคติเป็นตรงข้ามกับข้อมูลที่ได้รับ

ทฤษฎีการเปลี่ยนทัศนคติทั้ง 3 ทฤษฎีดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นว่า ทัศนคติของบุคคลเมื่อเกิดขึ้นแล้วสามารถเปลี่ยนแปลงได้หลายทาง⁴² ในกรณีของนิสิตชั้นปีที่ 1 อาจมีการเปลี่ยนทัศนคติต่อกิจกรรมนิสิต โดยที่นิสิตเหล่านี้ก่อนจะเข้าเรียนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรับน้องใหม่ ฟุตบอลประเพณี และการมีระบบอาวุโส รุ่นพี่ปกครองรุ่นน้อง จากสื่อมวลชน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวารสารต่าง ๆ หรือการได้รับข้อมูลจากพี่น้องที่เรียนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีประสบการณ์มาก่อน เมื่อนิสิตได้เข้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีโอกาสร่วมกิจกรรมได้รับประสบการณ์ใหม่ นิสิตอาจจะเปลี่ยนทัศนคติเพราะความคิดเดิมเกี่ยวกับกิจกรรมอาจจะชอบหรือไม่ชอบ ต่อมาได้รับประสบการณ์ใหม่ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างความคิดกับประสบการณ์ใหม่ ความขัดแย้งนี้จะทำให้เปลี่ยนทัศนคติตามทฤษฎีความสอดคล้อง ส่วนทฤษฎีการเปลี่ยนทัศนคติโดยอาศัยการเสริมแรง เมื่อนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมจะมีทั้งส่วนที่ได้รางวัลและการบังคับให้ยอมตาม การได้รับรางวัล ได้แก่ เมื่อเขาเชียร์ได้รับความสนุกสนาน ก็ทำให้ไปเชียร์นั้นประสบชัยชนะ และการได้รับประสบการณ์ใหม่ ส่วนการบังคับให้ยอมตาม เช่น การต้องเข้าเชียร์ตามคำสั่งของรุ่นพี่ การปฏิบัติตามกฎของแต่ละคณะที่ตั้งขึ้น การได้รับรางวัลและการบังคับให้ยอมตามทำให้นิสิตได้รับความคิดเห็นใหม่ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ ตามทฤษฎีการตัดเส้นทางสังคม นิสิตใหม่อาจเปลี่ยนทัศนคติเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนเกรงว่า ถ้าไม่เขาเชียร์จะถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ไม่มีน้ำใจ ไม่มีความสามัคคีจากการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตใหม่ตามทฤษฎีต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานที่ 1 ว่า มีการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ ต่อกิจกรรมนิสิต

⁴²Triandis, op.cit., p. 142.

ก่อนเขาจะหาฉนวนกรรมหาวิทยาลัยนิสิตใหม่มีความรู้ ความชอบ และไม่ชอบการ
 ดำเนินกิจกรรมนิสิตอยู่แล้ว เมื่อเขามานิสิตที่ชอบอาจเปลี่ยนเป็นไม่ชอบหรือคงความชอบ
 ไว้ และนิสิตที่ไม่ชอบอาจเปลี่ยนเป็นชอบ หรือคงความไม่ชอบไว้ก็ได้ ทิศทางการเปลี่ยน
 ทักษะจึงเป็นไปในทางละทิ้งทัศนคติเดิมกับเกิดทัศนคติใหม่ ดังนั้นสมมุติฐานที่ 2 จึง
 ได้แก่ทิศทางการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และ
 คณะอักษรศาสตร์ต่อกิจกรรมนิสิตเป็นไปในทางละทิ้งทัศนคติเดิมกับเกิดทัศนคติใหม่

นอกจากทัศนคติจะเปลี่ยนไปตามทฤษฎีการเปลี่ยนทัศนคติต่าง ๆ แล้ว การ
 สื่อสารชักจูง (persuasive communication) ยังเป็นวิธีการอีกอย่างหนึ่งในการ
 เปลี่ยนทัศนคติ การสื่อสารชักจูงประกอบด้วยแหล่งข้อมูลหรือผู้เสนอข้อมูล (source)
 ขอมูล (message) วิธีเสนอขอมูล (channel) และผู้รับขอมูล (audience)⁴³
 องค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อขอบบวนการเปลี่ยนทัศนคติซึ่งได้แก่ ความตั้งใจ ความเข้าใจ
 การยอมรับ การจำได้ และการแสดงออก⁴⁴

แหล่งขอมูลมีอิทธิพลต่อการยอมรับขอมูลของแต่ละบุคคล แหล่งขอมูลที่บุคคล
 มีความคุ้นเคย น่าเชื่อถือ ดึงดูดใจ และมีความสามารถจะทำให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติ
 ได้มากกว่าแหล่งขอมูลที่มีลักษณะตรงกันข้าม⁴⁵ จากการศึกษาของเคลแมน⁴⁶ (Kelman)
 พบว่าแหล่งขอมูลที่มีอำนาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนทัศนคติในด้านการยินยอม (compli-
 ance) คือบุคคลจะยอมรับอิทธิพลของผู้อื่นโดยง่าย แหล่งขอมูลที่มีความดึงดูดใจจะทำให้

⁴³ Erwin P. Bettinghous, Persuasive Communication (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1968), pp. 7-8.

⁴⁴ Triandis, op.cit., p. 144.

⁴⁵ Ibid., p. 168.

⁴⁶ C.H. Kelman, "Compliance, Identification and Internalization : Three Processes of Attitude Change," Journal of Conflict Resolution, 2 (1958), 51-5.

บุคคลลอกเลียนแบบ (identification) โดยแสดงพฤติกรรมให้เหมือนกับบุคคลอื่นในสังคม เพื่อที่จะติดต่อกับความสัมพันธ์กันได้ ส่วนแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือจะทำให้บุคคลยอมรับอิทธิพลหรือพฤติกรรมต่าง ๆ เพราะเห็นว่าเหมาะสมกับระบบค่านิยมที่มีอยู่ในตัวเอง (internalization)

ฮอฟแลนด์และไวส์⁴⁷ (Hovland and Weiss; 1951) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล วิธีการแบ่งผู้ถูกทดลองเป็น 2 กลุ่ม ชาวสารที่จะให้มี 4 เรื่องคือ การโฆษณาขายยาแก้แพ้ โรงงานอุตสาหกรรมจะขาดเหล็กกระทันหัน อุตสาหกรรมภาพยนตร์ทางโทรทัศน์และการสร้างเรือค่านำประมาณ ผู้ถูกทดลองกลุ่มหนึ่งได้รับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือสูง กลุ่มสองได้จากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือต่ำ ก่อนและหลังให้ข้อมูลใหญ่ผู้ถูกทดลองตอบแบบสอบถามเพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ก่อนได้รับข้อมูล ผู้ถูกทดลองกลุ่มหนึ่งตอบว่าแหล่งข้อมูลน่าเชื่อถือ 81-95 % ส่วนกลุ่มสองตอบว่าน่าเชื่อถือ 1-21 % เมื่อนำแบบสอบถามทั้ง 2 ครั้งมาเปรียบเทียบพบว่า กลุ่มหนึ่งเปลี่ยนทัศนคติมากกว่ากลุ่มสอง 16.4 % แสดงว่าแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือสูงทำให้เปลี่ยนทัศนคติมากกว่าแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือต่ำกว่า

ลักษณะของแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติได้แก่ ลักษณะทางร่างกายรวมทั้งกิริยาท่าทาง การแต่งกาย น้ำเสียง คำพูด รวมทั้งเพศ อายุ ศาสนา เชื้อชาติ และสถานะทางสังคม ซึ่งลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้จะให้ข้อมูลที่มียลักษณะต่างกันในรูปแบบ โครงสร้าง และเนื้อหา⁴⁸ โดยมีวิธีเสนอข้อมูลที่แตกต่างกันไป ได้แก่ การเสนอข้อมูลด้านเดียวหรือไม่เพียงด้านใดด้านหนึ่ง (one-sided communication) การเสนอข้อมูลทั้งด้านดีและไม่ดี (two-sided communication) และการเสนอข้อมูลโดยกระตุน

⁴⁷C. Hovland and W. Weiss, "The Influence of Source Credibility on Communication Effectiveness," Public Opinion Quarterly (1951), 635-50.

⁴⁸Triandis, op.cit., pp. 170-71, 182-87.

ให้เกิดความกลัว (fear-arousing communication)⁴⁹

แหล่งข้อมูล ข้อมูล และวิธีเสนอข้อมูลมีผลต่อการ เปลี่ยนทัศนคติ นิสิตชั้นปีที่ 1 ในคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมีแหล่ง ข้อมูลคือ นิสิตรุ่นพี่ที่แตกต่างกัน เช่น คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี อนุกรรมการ เขียว เป็นเพศชาย วากวาว คอยเสียงดัง ส่วนคณะอักษรศาสตร์แม่ประสาน เขียว จะเป็นเพศชาย แดง อนุกรรมการ เขียว ประกอบควยเพศหญิงมากกว่าครึ่ง วิธีเสนอข้อมูลทั้งสองคณะเสนอ โดยให้ข้อมูลด้านดีและไม่ดีเพียงด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เสนอให้ทุกคนเขาเขียว เพื่อแสดง น่าใจโดยไม่ได้อธิบายว่า เขียวทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ นอกจากนี้ยังเสนอข้อมูล โดยกระตุ้นให้เกิดความกลัว เช่น ถ้าไม่เขาเขียวจะถูกลงโทษ เพราะมีการจกชื่อว่าใคร ขาดเขียวบ้าง แม้จะใช้วิธีเสนอข้อมูลอย่างเดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันในรายละเอียด บางอย่าง เช่น การลงโทษที่คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชีรุนแรงกว่าคณะอักษรศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานที่ 3 ว่า มีความแตกต่างกันในการ เปลี่ยนทัศนคติของ นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ต่อกิจกรรมนิสิต เพราะ ได้รับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีวิธีเสนอข้อมูลแตกต่างกันทำให้นิสิตทั้ง 2 คณะมีประสบการณ์ ที่แตกต่างกัน

ผู้รับข้อมูลที่มีคุณสมบัติต่างกันจะเปลี่ยนทัศนคติต่างกันด้วย⁵⁰ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้รับข้อมูลคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความแตกต่างกันคือ เพศมีชายและหญิง อายุมีอายุมาก พอดี และน้อย สติปัญญาดีคือคะแนนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความแตกต่างกันคือ เรียนดีมาก ดี และพอใช้ ส่วนประสบการณ์เดิมก็ต่างกัน บางคนมีญาติพี่น้อง เคยเรียนในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยมาก่อน จึงทราบเรื่องราวต่าง ๆ ของจุฬาฯ จากญาติพี่น้อง การรวมกิจกรรม มีทั้งนิสิตที่ เคยรวมและไม่เคยรวมกิจกรรมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การเรียนสายวิชาที่ ต่างกันจากโรงเรียนในกรุงหรือต่างจังหวัด คุณสมบัติเหล่านี้มีผลต่อการ เปลี่ยนทัศนคติทั้งสิ้น

⁴⁹ Cohen, op.cit., pp. 16-7.

⁵⁰ Triandis, op.cit., p. 128.

เจนิสและฟิลด์⁵¹ (Janis and Field, 1959) ทำการวิจัยพบว่า เพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันในการรับข่าวสาร เช่นเดียวกับสไตเนอร์⁵² (Steiner) พบว่าเพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันในการตอบสนองต่อแหล่งข้อมูลที่ขัดแย้งกับตน วิบูล ธรรมวิทย์⁵³ ศึกษาชีวิตครอบครัวของไทยโดยใช้วิธีสังเกต สัมภาษณ์ และการเข้าไปมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าเด็กหญิงได้รับการเลี้ยงดูอย่างจำกัดขอบเขต ขณะที่เด็กชายมีอิสระที่จะทำอะไรได้ตามใจชอบ แสดงให้เห็นว่าสังคมไทย กำหนดบทบาทของชายและหญิงไว้แตกต่างกัน ส่วนแมคไกวล์⁵⁴ (Mcquire) พบว่า เพศหญิงจะถูกชักจูงให้เปลี่ยนทัศนคติไ้มากกว่าเพศชาย แสดงว่าความแตกต่างด้านเพศ มีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ

ฟรี้ดแมน⁵⁵ (Freedman, 1961) ทำการวิจัยพบว่ามีความแตกต่างระหว่างทัศนคติของคนระดับอายุต่างกัน คนอายุมากจะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้น้อยลง

⁵¹I.L. Janis and P.B. Field, "Sex Differences and Personality Factors Related to Persuasibility," Personality and Persuasibility. Edited by I.L. Janis and C.I. Hovland (New Haven : Yale University Press, 1959), pp. 55-68.

⁵²I.D. Steiner, "Personality and the Resolution of Interpersonal Disagreements," Advances in Experimental Personality Research, Vol. 3, Edited by B. Mather (New York : Academic Press, 1966), pp. 195-239.

⁵³Vibul Thamavit, Aspects and Facets of Thailand, (A Public Relations Departments Bangkok, 1968), pp. 1-9.

⁵⁴Triandis, op.cit., p. 130.

⁵⁵M.B. Freedman, "Changes in Attitudes and Values Over Six Decades," Journal of Social Issues, 17 (1961), 19-28.

ทางค่านิยมซึ่งเป็นคนลักษณะประการหนึ่งของผู้รับข้อมูลมีผลต่อการยอมรับและไม่ยอมรับข้อมูลซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติที่ต่างกัน แมคไกวล์⁵⁶ พบว่าคนที่มีความสามารถสูงจะเข้าใจข้อมูลที่ได้รับน้อยกว่าคนสติปัญญาสูง แต่ยอมรับข้อมูลน้อยกว่าคนสติปัญญาสูง

ไซเคิล⁵⁷ (Seidel) ได้สำรวจความแตกต่างของทัศนคติและความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนที่มาจาก 2 หมู่บ้านที่แตกต่างกัน หมู่บ้านหนึ่งยากจนและห่างไกลความเจริญ อีกหมู่บ้านหนึ่งอยู่ที่ถนนและมีความเจริญทุกด้าน ไซเคิลใช้วิธีสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่ามีความแตกต่างระหว่างทัศนคติของเด็กสองหมู่บ้านในเรื่องชีวิตครอบครัว การเลือกงานและเพื่อน และไม่แตกต่างกันในเรื่องการบันเทิงและศาสนา การวิจัยนี้แสดงว่าสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อทัศนคติของคนในสังคม

คาลิช และเบิร์ตส์⁵⁸ (Kalish and Bertes, 1960) แห่งมหาวิทยาลัยฮาวายได้ทำการสำรวจทัศนคติของนิสิตต่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัย จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อค้นหาทัศนคติของนิสิตต่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้นำและการให้ความร่วมมือในกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่เหนือชั้นปีที่ 1 ขึ้นไป มีเวลาเรียนเต็มเวลาจำนวน 150 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าการมีความรู้และ

⁵⁶Triandis, op.cit., p. 145.

⁵⁷Harry Edward Seidel, Jr., "Attitudes, Goals, Achievements and Educational Needs of Adolescents from Two Appaladiah Communities," Journal of Educational Research, 63 (1970), 424-9.

⁵⁸R.S. Kalish and G.J. Bertes, "A Survey of Student Attitudes Towards Campus Activities at University of Hawaii," The Personnel and Guidance Journal, 39 (1960), 292-9.

สนใจในกิจกรรม หรือมีประสบการณ์เดิมในเรื่องกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับการให้ความร่วมมือในกิจกรรม การเป็นผู้นำและทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรม

จากการวิจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาและคุณสมบัติของนิสิตชั้นปีที่ 1 ดังที่เป็นจริง ทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 4 ว่า มีความแตกต่างกันในการ เปลี่ยนทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ ตามตัวแปร เพศ อายุ รุ่น สายวิชา คะแนนสอบ โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรม

วัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ที่มีต่อกิจกรรมนิติตในคานต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้ง 5 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ อาวุโส ระเบียบ ประเพณี สามัคคี และน้ำใจ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับรุ่นน้อง
3. การปกครองนิติตในคานความประพฤติ การแต่งกาย และระเบียบ
4. ระบบเชียร์กีฬาและการช่อมเชียร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรคือนิสิตปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 321 คน และคณะอักษรศาสตร์ 134 คน
2. กิจกรรมนิติตศึกษาเฉพาะคาน ความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญทั้ง 5 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับรุ่นน้อง การปกครองนิติต ระบบเชียร์กีฬาและการช่อมเชียร์

สมมติฐาน

1. มีการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ต่อกิจกรรมนิสิต อันเนื่องมาจากการไ้รวมกิจกรรมทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่
2. ทิศทางการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ เป็นไปในทางละทิ้งทัศนคติเดิมกับเกิดทัศนคติใหม่
3. มีความแตกต่างกันในการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี กับคณะอักษรศาสตร์ เพราะได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกัน
4. มีความแตกต่างกันในการเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ตามตัวแปร เพศ อายุ รุ่น รัศมีคะแนนสายวิชา โรงเรียนเดิม และประสบการณ์การรวมกิจกรรมก่อนเข้ามหาวิทยาลัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

แบบสอบถามสามารถวัดทัศนคติของนิสิตต่อกิจกรรมใดและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นตัวแทนประชากรนิสิตปีที่ 1 ได้ตอบสนองต่อข้อความในแบบสอบถามตรงตามทัศนคติที่มีอยู่จริง

คำจำกัดความ

ทัศนคติหมายถึง ความพร้อมที่จะตอบสนองและแสดงออกมาในรูปของการที่บุคคลตอบสนองอย่างคงที่ต่อสภาพการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิต

กิจกรรมนิสิตหมายถึง กิจกรรมค่านการ เชียร์และระบบเชียร์ในแต่ละรวมทั้งการปฏิบัติตามคำขวัญทั้งห้าของมหาวิทยาลัย การปกครองของนิสิตและความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับรุ่นน้อง

นิสิตชั้นปีที่ 1 หมายถึง นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2516

อายุ หมายถึงอายุที่ต่างกันของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์แบ่งเป็น 3 ระดับคือ อายุน้อย หมายถึง อายุ 17 ปีและต่ำกว่า 17 ปี ลงไป อายุกลาง หมายถึง อายุ 18 และ 19 ปี เป็นระดับอายุที่กำลังพอดีสำหรับเรียน ชั้นปีที่ 1 อายุมาก หมายถึงอายุ 20 ปีขึ้นไป

รุ่น หมายถึงลำดับรุ่นที่เข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยที่นิสิตเป็นบุคคล รุ่นที่เท่าใดของครอบครัวของตนที่มีโอกาสได้เข้าศึกษาในจุฬาฯ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ให้ความสำคัญแรกหมายถึง นิสิตเป็นบุคคลรุ่นแรกของครอบครัวของตนที่ได้เข้าศึกษาในจุฬาฯ และรุ่นที่สองขึ้นไป หมายถึงนิสิตซึ่งมิใช่บุคคลแรกในครอบครัวที่ได้เข้ามาศึกษาในจุฬาฯ

คะแนน หมายถึง คะแนนสอบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คณะพาณิชยศาสตร์- และการบัญชี คะแนนสูง คะแนนกลาง คะแนนต่ำ หมายถึงนิสิตที่สอบได้ร้อยละ 75 ขึ้นไป ระหว่างร้อยละ 75-65 และร้อยละ 65 ลงมาตามลำดับ ส่วนคณะอักษรศาสตร์ คะแนนสูง คะแนนกลาง คะแนนต่ำ หมายถึงนิสิตที่สอบได้ร้อยละ 80 ขึ้นไป ระหว่างร้อยละ 80-70 และร้อยละ 70 ลงมาตามลำดับ

โรงเรียนเดิม หมายถึงโรงเรียนที่นิสิตชั้นปีที่ 1 เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็นโรงเรียนในส่วนภูมิภาคกับโรงเรียนในส่วนกลาง

สายวิชา หมายถึง สายวิชาวิทยาศาสตร์หรือศิลปะ ที่นิสิตชั้นปีที่ 1 เรียนใน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

กิจกรรม หมายถึง การที่นิสิตเคยรวมและไม่เคยรวมกิจกรรมในขณะที่เรียนใน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ในด้านวิชาการจะเป็นความรู้ในด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับขบวนการ เปลี่ยนทัศนคติ
2. ในด้านบริหารจะเป็นประโยชน์ในการปกครองนิสิต
3. ในด้านกิจกรรมนิสิตจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมกิจกรรม

นิสิต